O93, f. 23va; V630, f. 55ra; N442, f. 52vb; I83, f. 114v; VD38, f. 108ra; SG670, p. 223b; P9629, f. 29r; Bcan4, f. 88v; P102; BII13, f. 96vb; S105, f. 84v

INCIPIUNT[a] [b] DECRETA SIXTI[c] PAPAE.

Bcan4: I

P102; BII13: I De errore hereticorum execrando[d] et quod filius dei non sit natus ex tempore neque post tempora sed ante omnia tempora de paterno utero generatus inenarrabiliter

[H. 1] Sixtus[e] episcopus Grato coepiscopo[f] salutem. Laetari et gaudere me plurimum[g] in Christo Iesu domino nostro dilectionis tuae scripta fecerunt, quibus evidenter ostenditur, quantum catholicam[h] diligis fidem et, quantum pravorum[i] hominum detestaris[j] [k] errorem. Omnis[l] enim heresis nimis est impia[m] et evangelicae veritatis[n] <O93, f. 23vb> inimica, quae <SG670, p. 224a> non portionem aliquam[o] laedere[p], sed[q] ipsa christiana[r] religionis <BII13, f. 97ra> conatur

---

1. Brief Sixtus' II.,4 [a] INCIPIT *VD38; Bcan4;* INCIPIUNT *fehlt BII13* | [b] *Überschrift*] EPISTOLA SANCTI SYXTI PAPAE *SG670; Überschrift fehlt, am Rande* Incipiunt decreta sixti papae *S105* | [c] *am Rande* II *V630* **6** [d] execrando *korr. aus* execrendo *BII13* **9** [e] Sistus *VD38;* ixtus *S105* | [f] coepiscopo *korr. aus* episcopo *P9629;* quoepiscopo *VD38* **10** [g] plurimum *korr. aus* plirimum *S105* **12** [h] catholicam *korr. aus* catholicum *SG670;* catholicum *S105* **13** [i] pravorum *korr. aus* pravorem *VD38* | [j] *am Rande* abominaris *VD38* | [k] detestaris *korr. aus* detestari *SG670;* detestari *S105* **14** [l] Omnis *korr. aus* Omnes *Bcan4* | [m] insta, *am Rande* infesta r *SG670* **15** [n] veritatis] veritatis veritatis *O93* **16** [o] aliquam *korr. aus* aliquid *V630; VD38* | [p] lędere *korr. aus* lęde *BII13* | [q] sed] Sed et *korr. aus* Sed *SG670;* Sed et *S105* **17** [r] christianae *korr. aus* christiana *VD38;* christianae *SG670*

---

1. Brief Sixtus' II.,10–18 Laetari… convellere] Leon. M. ep. 60. (1, 982). Cf. Fel. I. pp. 1, 8.

] **Coll. Ans. ded. 1. I,36** (**10–89** Laetari… separentur); **2. XII,4** (**93–132** Audivimus… caelis); **3. I,95** (**138–168** Et… facias)

Ps.-Remedius 1. c. 57 (**93–132** Audivimus… caelis)

Anselm v. Lucca 1. I,36 (**18–24** Memor… impendam); **2. II,11** (**100–141** in… iudicetur)

Bonizo 1. IV,59 (**100–141** in… iudicetur)

Coll. trip. 1. A I,22,2 (**119–132** placuit … caelis)

Polycarpus 1. I,3,2 (**18–24** Memor… impendam); **2. I,8,1** (**100–141** in… iudicetur)

Gratian 1. C. XXIV q. 1 c. 10 (**18–24** Memor… impendam); **2. C. II q. 6 c. 5** (**105–108** omnes… confugiant); **3. C. III q. 6 c. 5** (**119–129** accusatus… est); **4. C. II q. 6 c. 15** (**138–141** si… iudicetur)

fundamenta convellere[s] [t]. Memor enim sum[u] me sub illius[v] nomine[w] ecclesiae praesidere, cui[x] a domino Iesu Christo est glorificata confessio, et cuius fides[y] nullum[z] umquam fovet[a] [b], sed omnes quidem hereses destruit. Intellego autem mihi aliter non licere quam, ut[c] omnes[d] conatus[e] meos ei causae, in qua[f] universalis ecclesiae salus infestatur[g], impendam[h].

V630: Quod filius dei non ex tempore neque post tempora sit natus

SG670: De incarnatione domini

Agnosce, carissime fili[i], non ex tempore neque post[j] tempora filium[k] dei[l] natum, sed ante omnia tempora[m] de paterno utero inenarrabiliter <VD38, f. 108rb> generatum ipso deo patre[n] per prophetam dicentem[o]: In <I83, f. 115ra> splendoribus sanctorum ex utero ante luciferum genui te. Quam sententiam et Isaias[p] propheta dubiis[q] atque incredulis evidenter <N442, f. 53ra> expressit[r], dum non aliunde filium quam de patre ineffabiliter natum ostendit: In humilitate[s], in[t] [u]

---

18 [s] *am Rande* Destruere *VD38* | [t] convollere *P9629;* convellere *korr. aus* convelle *BII13* | [u] sum me] summę *I83* **19** [v] illius *korr. aus* illis *P102* | [w] nomine eclesię *korr. aus* nomine *VD38* | [x] cuius *V630; I83; VD38; SG670; Bcan4; S105* **20** [y] fides *korr. aus* fidem *VD38* **21** [z] nullam *N442; VD38; SG670; P102; BII13; S105;* nullam *korr. aus* nullum *Bcan4* | [a] *am Rande* Nutrit palpat *VD38* | [b] *am Rande* vel fallit *V630* **23** [c] aut *SG670; S105* [d] omnis *VD38* | [e] *am Rande* Vires possibilitates *VD38* | [f] quam *P9629* **24** [g] praestatur *VD38; P102; BII13;* prestatur *korr. aus* infestatur | [h] *am Rande* Tribuam **28** [i] fili] fili quoniam *korr. aus* fili *SG670* | [j] post tempora] postempora *VD38* **29** [k] filium dei natum, sed ante omnia tempora *fehlt SG670; S105* | [l] deiu *korr. aus* dum *SG670* | [m] tempora *fehlt P102* **31** [n] patre per *korr. aus* patre *BII13* | [o] dicente *korr. aus* dicentem *V630;* dicente *P9629; VD38; Bcan4; BII13;* dicente *korr. aus* dicitur *SG670;* dicitur *S105* **33** [p] esaias *korr. aus* esais *VD38* **34** [q] dubiis *korr. aus* dubius *P9629* **35** [r] expressit] expressit ut christus sit deus *korr. aus* expressit *P9629;* ut christus sit deus *SG670; S105* **36** [s] *am Rande* In incarnatione *VD38* | [t] *am Rande* vel inquit *V630* | [u] in qua] inquiens *P9629;* inquit *korr. aus* in quam *SG670;* inquit *Bcan4*

18–24 Memor…impendam] eiusd. ep. 61. c. 2. (1, 984). Cf. Calist. 6, Pelag. I. pp. ep. i. f. **28–79** Agnosce…carissime] Idacii Clari lib. adv. Varimad. (p. 730).

---

1. Brief Sixtus' II.,18 enim] *fehlt* AL_1; PG_1; DG_1 **19** cui] cuius AL_1; PG_1; DG_1 **19–20** a…confessio] confessio a Domino Iesu Christo est glorificata DG_1 **21** nullum] nullam PG_1; $3L_1$; DG_1 **24** impendam] impendendam $3L_1$

qua[v] sublatum est iudicium eius, nativitatem[w] autem[x] eius[y], quis enarravit[z]? Et[a] in libro Iob: Sapientia[b] dei, ait, unde invenies? Latet enim ab oculis hominum <SG670, p. 224b> et a volucribus[c] <V630, f. 55rb> caeli absconsa est. <P9629, f. 29v> <S105, f. 85r> Expergiscere[d] [e] paululum[f] [g], et si lumen scientiae in teipsum[h] aliquantum[i] habes, invenies[j], neque[k] cuius nativitas[l] a propheta non potuit[m] enarrari ex[n] tempore[o] vel[p] adstruere[q] [r] ipse conaris[s] [t], non potuit generari. In principio, <Bcan4, f. 89r> inquit Iohannes[u] evangelista, erat verbum[v], et[w] verbum erat apud deum, et deus erat verbum, hoc[x] erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil. <VD38, f. 108va> Et[y] iterum: Erat lux vera, quae illuminat omnem <BII13, f. 97rb> hominem venientem in hunc[z] mundum. In isto igitur, quod dicitur, erat, si tempus quaerere volueris[a], invenies, quoniam ex quo pater, ex illo et[b] filius, et[c] [d] quod pater est, id[e] est[f] etiam filius, Salomone dicente: Ego ex ore altissimi prodii[g] [h], <I83, f. 115rb>

---

37 [v] quam *N442; BII13; S105* | [w] nativitatem autem *korr. aus* nativitatem *I83* | [x] autem *fehlt V630; SG670; S105* **38** [y] eius *fehlt P102* | [z] enarrabit *V630; P9629; SG670; Bcan4; S105;* enarravit *korr. aus* enarrabit *I83* | [a] Et *fehlt SG670; S105* | [b] sapientiam *V630* **40** [c] volacribus *VD38;* volucribus *korr. aus* volacribus *P102* **42** [d] *am Rande* Evigila *VD38* | [e] Expergiscere] Expergiscere igitur heretice *korr. aus* Expergiscere *SG670;* Expergescere *I83; P102; S105* | [f] *am Rande* Modicum *VD38* | [g] paulolum *SG670;* paululum *korr. aus* paulum *P102* **43** [h] teipso *SG670* | [i] aliquantulum *P9629; I83; SG670; S105* | [j] invenies] invenies eum *korr. aus* invenies *P9629* | [k] eum *SG670; S105* **44** [l] nativitas a *korr. aus* nativitas *V630* | [m] potui *O93* | [n] *interlinear* quod *SG670* [o] tempore] tempore vero *I83; Bcan4; BII13; S105;* tempore *korr. aus* tempore vero *VD38* **45** [p] ut *korr. aus* vel, *am Rande* R *V630;* velut *korr. aus* vel *P9629;* velut *I83; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105;* velut *korr. aus* ut *VD38* | [q] *am Rande* affirmare *VD38* | [r] astruere *korr. aus* abstruere *SG670* | [s] *am Rande* Temptas laboras *VD38* | [t] conaris *korr. aus* coronaris *V630* **46** [u] iohannis *O93* **47** [v] verbum et *korr. aus* verbum *SG670* | [w] et verbum erat apud deum, et deus erat verbum *fehlt SG670; S105* **48** [x] et Hoc *korr. aus* Hoc *SG670* **50** [y] Et iterum Erat] Interum Erat *korr. aus* Erat *P9629* **52** [z] huc *O93* **53** [a] volueris] volueris non *V630; P9629* **54** [b] ex *P9629* | [c] et quod *korr. aus* et *O93* | [d] et quod pater est, id est etiam filius *fehlt I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105* **55** [e] id est] idem *P9629* | [f] est *fehlt O93* **56** [g] *am Rande* Exivi nata sum *VD38* | [h] prodivi *SG670;* prodigii *S105*

primogenita ante omnem creaturam. Ego feci, ut[i] in[j] caelo oriretur[k] lumen indeficiens, et nebula texi[l] omnem terram. Ego in altissimis habito[m] et thronus[n] meus in columna nubis. Gyrum[o] caeli circuivi[p] sola[q] et profundum abyssi penetravi[r]. In omni[s] terra steti et in omni[t] gente et[u] populo <SG670, p. 225a> primatum habui. Item ibi[v]: Cum pararet[w] caelum aderam illi[x], et cum secerneret suam sedem. Quando super ventos fortes faciebat in summo nubes[y] et cum certos[z] ponebat fontes[a] sub caelo, cum fortia faciebat fundamenta terrae et[b] ego eram[c] cum illo[d] componens, et[e] ego eram, cui adgaudebat, cum laetaretur[f] orbe perfecto[g]. Et in psalmo[h] CI: Tu, domine[i], in principio[j] terram <VD38, f. 108vb> fundasti et opera manuum tuarum sunt caeli. Ipsi peribunt, tu autem[k] permanes, et[l] sicut opertorium[m] mutabis eos et mutabuntur. Tu autem idem ipse es et anni tui non deficient. Non enim erat aestus[n] aut aliquando[o] temporis[p] [q], antequam[r] de patre filius nasceretur, quoniam, qui tempora universa propria potestate constituit, ex tempore vel post[s] tempora[t] <I83, f. 115va> nasci non potuit. His paucis sententiis breviter consultis[u] tuis[v] respondi, frater carissime.

---

57 [i] ut in *korr. aus* ut *SG670* | [j] in *fehlt S105* **58** [k] oriretur *korr. aus* orietur *V630; BII13;* orietur *I83* | [l] *am Rande* cooperui *VD38* **59** [m] inhabitabo *I83; Bcan4;* habito *korr. aus* habitabo *SG670* | [n] *am Rande* Sedes *VD38* **60** [o] *am Rande* Circuitum *VD38* | [p] circumivi *Bcan4* | [q] solus *O93; N442* **61** [r] *am Rande* Intravi *VD38* | [s] omni terra] omnem terram *V630; P9629* **62** [t] omne *O93* | [u] et *fehlt V630* **63** [v] alibi *P9629* | [w] pararet *korr. aus* pareret *SG670; Bcan4;* pareret *S105* **64** [x] ibi *V630* **65** [y] nubis *SG670* **66** [z] ceteros *BII13* | [a] fontes *korr. aus* fonfontes *Bcan4; P102* **67** [b] et *fehlt V630; P9629* | [c] eram cum illo componens et ego eram *korr. aus* eram *P102* | [d] illa *P9629* **68** [e] Et ego *korr. aus* Et *Bcan4* | [f] lateretur *P9629;* lectaretur *Bcan4* **69** [g] perfecto *korr. aus* fecto *BII13* | [h] psalmo CI *korr. aus* psalmo *V630* | [i] dne *P9629* | [j] principio *korr. aus* principi *N442* **71** [k] āt *BII13* **72** [l] et sicut opertorium mutabis eos et mutabuntur. Tu autem idem ipse es et anni tui non deficient *fehlt SG670; S105* | [m] oportorium *VD38; Bcan4* **74** [n] estas *VD38; P102; BII13;* estas *korr. aus* estus *Bcan4* | [o] aliquando temporis] aliquod tempus *V630* | [p] tenebris *VD38* | [q] temporis antequam de patre filius nasceretur quoniam qui tempora universa propria potestate constituit *korr. aus* temporis *P102* | [r] antequam *korr. aus* quam *SG670;* quam *S105* **77** [s] pos *P9629* | [t] tempore *BII13* **78** [u] *am Rande* Interrogacionibus *VD38* | [v] suis *P9629*

Bcan: De sede apostolica appellanda

De cetero tuam moneo dilectionem, ut cunctos, quos errare cognosceris[w], ad catholicam fidem et ad unitatem <BII13, f. 97va> recte credentium convertere studeas <SG670, p. 225b> et tu numquam ab apostolico tramite[x] recedas[y]. Si autem te[z] non audierint[a] [b] et[c] errantes, quod absit[d], permanserint[e], nobis eos manifestare, quam citius poteris[f], non tardes, ut[g] apostolica <V630, f. 55va> auctoritate aut cito ad ecclesiam convertantur, aut ab ecclesia separentur.

I83; VD38; Bcan4: De[h] sede apostolica appellanda

Bcan4: II

P102; BII13: II De sede apostolica appellanda

[H. 2] Audivimus etiam, quod idem erronei[i] et consentientes[j] <N442, f. 53rb> eis te et <VD38, f. 109ra> reliquos infestent[k] episcopos[l], et[m] [n] ad[o] aliquos comprovinciales ad vestram infamationem atque damnationem secum trahant[p].

N442: De sede apostolica appellanda

S105: Ut pulsatus episcopus apostolicam sedem appellet

Quapropter in hac sancta[q] sede dudum[r] [s] a multis episcopis constitutum erat[t] et modo ad vestrum[u] et

---

82 [w] cognoveris *V630; I83, SG670; Bcan4; S105;* cognoscis *VD38; P102;* cognoscis *korr. aus* cognosis *BII13* **85** [x] *am Rande* via rectitudine *VD38* | [y] recedas *korr. aus* cedas *P102* | [z] te *fehlt SG670; S105* **86** [a] audierint *korr. aus* viderint *V630; VD38;* viderint *P9629; BII13;* audierint *korr. aus* viderit *P102* | [b] audierint et *korr. aus* audierint *SG670* | [c] et *fehlt S105* | [d] absint *O93; V630; P9629; I83* | [e] permanserint *korr. aus* permanserit *VD38* **87** [f] potueris *I83; SG670; Bcan4; S105* **88** [g] ut *korr. aus* aut *V630* **90** [h] De] CAP. DE *VD38* **93** [i] erronei *korr. aus* etronei *SG670* **94** [j] consentientes *korr. aus* consensentientes *P102* **95** [k] *am Rande* oprimant aggravent *VD38* | [l] episcopos *korr. aus* episcopus *VD38* | [m] et *fehlt I83¸VD38* | [n] et quod *fehlt V630* | [o] quod *V630; N442;* ad *fehlt I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105* **97** [p] trahant] trahant Ut pulsatus episcopus apostolicam sedem appellet *S105* **100** [q] sancta *fehlt SG670; S105* | [r] *am Rande* Ante prius *VD38* | [s] dum *P102* **101** [t] est *V630* | [u] nostrum *VD38; P102; BII13;* vestram *S105*

81–85 De…recedas] Siric. ep. ad Eum. c. 1. (H. no. 3). Cf. infr. c. 4, Fel. IV. pp. ep. 1, Vigil. 7.

---

95 infestent] infestant RC_1 | ad] *fehlt* RC_1 **100** sancta] *fehlt* RC_1 **101** ad] *fehlt* $3L_2$

ceterorum fratrum auxilium[v] est denuo[w] roboratum[x],

V630: Ut episcopi si necesse fuerit libere apostolicam appellent sedem

ut omnes episcopi, qui in quibusdam gravioribus pulsantur vel criminantur causis, quotiens[y] necesse fuerit, libere[z] apostolicam appellent[a] [b] sedem atque[c] ad eam quasi ad matrem <I83, f. 115vb> confugiant[d], ut ab ea, sicut semper[e] fuit, pie[f] [g] fulciantur[h] [i], defendantur[j] et liberentur.

P9629: Apellandum ad apostolicam sedem et ut nullus dampnetur inconsulto romano pontifice

Cuius[k] dispositioni[l] omnes maiores ecclesiasticas causas et episcoporum iudicia[m] antiqua apostolorum <SG670, p. 226a> eorumque[n] successorum atque canonum auctoritas reservavit, quoniam culpantur episcopi, qui[o] aliter erga fratres egerint, quam eiusdem[p] sedis papae fieri placuerit[q].

Unde placuit, ut accusatus vel iudicatus a comprovincialibus in aliqua causa <S105, f. 85v>

---

102 [v] auxiliu *korr. aus* auxilio *P9629* | [w] *am Rande* Iterum *VD38* | [x] *am Rande* firmatum *VD38* **106** [y] quoties *Bcan4* **107** [z] *am Rande* fiducialiter *VD38* | [a] appellent *korr. aus* appellant *V630* | [b] appellent sedem] sedem appellent *SG670* | [c] atque ad eam] et *I83* **108** [d] confugiunt *O93* **109** [e] semper] semper mos *korr. aus* semper *SG670* | [f] *am Rande* Misericorditer *VD38* | [g] pie fulciantur] praefulciantur *SG670;* praefultiantur *korr. aus* praefultione *S105* | [h] *am Rande* Sustententur *VD38* | [i] fulciantur *korr. aus* fulcantur *BII13;* fulciantur *korr. aus* fultione *P102* **110** [j] defendantur *korr. aus* defendentur *O93* **113** [k] Cui *P9629* | [l] depositioni *Bcan4;* dispositioni *korr. aus* dispositione *BII13* **114** [m] iuditio *Bcan4* **115** [n] eorumque *fehlt SG670; S105* **117** [o] qui aliter] qualiter *P9629* **118** [p] eidem *S105* | [q] placuerit *korr. aus* placuerint *VD38*

113–116 Cuius…reservavit] sec. Innoc. I. ep. ad Vict. Roth. c. 3. (H. no. 7). Cf. Sixt. I. pp. 5, Iul. 12. **116–118** quoniam…placuerit] Cf. Sixt. I. pp. 5, Vict. 6, Iul. 12. **119–124** Unde…procuret] sec. tit. c. 7. conc. Sard. (D.). Cf. Vict. 5, Iul. 12. (Marcelli 2.)

---

102 auxilium] auxilio $3L_2$ | est] *fehlt* $3L_2$ | est…roboratum] denuo roboratum est PG_2 **105** quibusdam] aliquibus DG_2 | gravioribus] *fehlt* $3L_2$ **105–106** gravioribus…criminantur] pulsantur vel criminantur gravioribus DG_2 **106** criminantur] aerumnantur AL_2 **107** appellent… sedem] sedem appellent DG_2 | atque] *fehlt* BS_1 **108** eam] quam sedem BS_1 **109** semper…fuit] fuit semper $3L_2$ | pie…fulciantur] praefulciantur RC_1 **113** dispositioni] dispositione BS_1 **115** eorumque] *fehlt* RC_1 **117** erga] ergo AL_2 **118** fieri] fuerit $3L_2$

episcopus licenter appellet[r] et adeat apostolicae <VD38, f. 109ra> sedis pontificem, qui[s] aut per se aut per vicarios suos eius retractari[t] [u] negotium[v] procuret[w], et dum iterato <BII13, f. 97vb> iudicio pontifex causam suam agit[x], nullus[y] [z] alius[a] in eius[b] loco ponatur aut ordinetur episcopus, <O93, f. 24ra> quoniam, quamquam[c] comprovincialibus[d] episcopis[e] accusati causam[f] pontificis scrutari[g] liceat, non tamen definiri[h] inconsulto[i] [j] Romano pontifice permissum[k] est, cum beato Petro apostolo non ab alio quam ab ipso dictum sit[l] domino: Quaecumque ligaveris[m] super terram, erunt ligata[n] et in caelis.

VD38: QUI GRAVATUR A METROPOLITANO IUDICARI DEBET APUT PRIMATEM AUT ROMANUM PONTIFICEM

Bcan4; P102; BII13: III De eo qui a proprio metropolitano[o] gravatur

[H. 3] <Bcan4, f. 89v> Et[p] si quis[q] putaverit se a proprio metropolitano gravari, apud primatem[r]

---

121 [r] appellat, *interlinear* e *V630* **122** [s] *am Rande* De sede apostolica apellanda *I83* **123** [t] *am Rande* Iterum tractari *VD38* | [u] retractari *korr. aus* retratari *N442;* retractare *SG670; S105* | [v] *am Rande* Causam *VD38* **124** [w] *am Rande* Studeat *VD38* **125** [x] ait *BII13* | [y] *am Rande* Nota *V630* | [z] nullus alius] nullius *S105* | [a] alius *fehlt SG670* | [b] eius loco] loco suo *I83; Bcan4* **127** [c] quanquam *korr. aus* quaquam *V630; N442* | [d] comprovincaalibus *I83* | [e] episcopus *P9629;* episcopis *korr. aus* episcopus *VD38; S105* **128** [f] causas *SG670; S105* | [g] scructari *Bcan4* **129** [h] definire *VD38; P102; BII13* | [i] *am Rande* Non interrogato *VD38* | [j] inconsulto *korr. aus* inconsultu *V630;* inconsultu *Bcan4* | [k] *am Rande* Concessum *VD38* **131** [l] sit] sit a *I83;* sit *korr. aus* sit a *Bcan4* | [m] ligaveris *korr. aus* ligaris *I83* **132** [n] ligata *korr. aus* cigata *P9629* **135** [o] metropolitano *korr. aus* metropono *BII13* **137** [p] Et si *korr. aus* Et *P102* | [q] quis *korr. aus* qus *BII13* **138** [r] primate *P9629*

124–129 et…pontifice] sec. c. 4. conc. Sard. aut Ben. II. 401. III. 103. Cf. Eleuth. 2, Vict. 5, Iul. 12. **131–132** Quaecumque…caelis] Matth. XVI. 19. **137–140** Et…iudicetur] c. 5. Angilr. (c. 17. conc. Chalc. H.). Cf. Vict. 6, Iul. 12 (Ann. 4, Iul. 12, Fel. II. pp. 4, 12. xx.).

121–122 apostolicae…sedis] sedis apostolice $3L_2$ **123** eius…retractari] retractare eius CT_1; DG_3 | retractari] retractare RC_1 **124–126** et…episcopus] *fehlt* AL_2; BS_2 **125–126** nullus…loco] alius in eius loco non DG_3 **125** alius] *fehlt* RC_1 **125–126** eius…loco] loco eius PG_2; $3L_2$ **128** causam] causas RC_1 | pontificis] episcopi CT_1; DG_3 **129** definiri] definire AL_2; difinire BS_2; diffinire CT_1; DG_3 **132** caelis] celis, et quecumque solueris super terram erunt soluta et in celis CT_1; cęlis Cap. III PG_2

dioceseos[s] aut penes[t] universalis apostolicae <I83, f. 116ra> ecclesiae papam[u] iudicetur.

Ait enim Iacobus apostolus: Iudicium sine misericordia[v] illi[w], qui non fecerit misericordiam. Superextollit[x] <SG670, p. 226b> autem misericordia[y] iudicium[z].

In omnibus ergo, fili[a] dilectissime, cor[b] custodi, sicut scriptum est: Omni[c] custodia serva cor tuum, quia ex ipso[d] vita procedit[e].

Haec breviter[f] pro[g] commemoratione caritatis rescripsi[h], sed[i] peto, ut pro me orare debeas, quatenus omnipotens deus et a malignis[j] me spiritibus et a perversis[k] <VD38, f. 109va> hominibus custodire dignetur, quia in hac vitae[l] meae peregrinatione[m] mala me simul[n] et multa circumdant ita, ut cum psalmista iure[o] [p] dicam[q]: In me pertransierunt[r] irae tuae <V630, f. 55vb> et terrores tui conturbaverunt me, circumdederunt[s] me sicut aqua tota die, circumdederunt <N442, f. 53va> me[t] simul.

Caelestis[u] gratia et[v] nos[w] in urbibus et vos[x] ubique protegat, quia antiquus hostis terrarum locis a temptatione non[y] excluditur[z], quia, si in paradiso hominem stravit[a], <BII13, f. 98ra> quis locus esse

---

139 [s] dioeceseos *korr. aus* dioecesos *I83* | [t] *am Rande* Apud *VD38* **140** [u] papa *O93;* papam *korr. aus* ppam *BII13* **142** [v] misericordiam *O93* | [w] illi *korr. aus* illum *VD38* **143** [x] Superextollat *N442; P102; BII13;* superextollat *korr. aus* superextollit *Bcan4* | [y] misericordia iudicium] misericordiam iudicio *V630* **144** [z] iudicium *korr. aus* iudicio *O93;* iuditio *P9629* **145** [a] fili dilectissime] fidelissime *P102* | [b] cor *fehlt I83; Bcan4* **146** [c] Omni *korr. aus* Omnia *BII13* **147** [d] ipsa *S105* | [e] procedit *korr. aus* prodit *VD38* **148** [f] breviter *korr. aus* previter *P9629* | [g] pro *fehlt V630;* que *P9629* | [h] scripsi *BII13* **149** [i] sed] sed et *Bcan4* **150** [j] malignis me] malignissime *I83* **151** [k] perversis *korr. aus* persis *BII13* **152** [l] vita *VD38; P102; BII13* | [m] peregrinationis *korr. aus* peregrinationes *O93;* peregrinationis *VD38; P102; BII13* **153** [n] simul et *fehlt I83; SG670; Bcan4; S105;* simul et] sic *korr. aus* si *VD38;* sic *P102; BII13* **154** [o] *am Rande* Recte *VD38* | [p] vere *P9629* | [q] dicam *korr. aus* dicant *Bcan4* | [r] transierunt *V630; Bcan4* **156** [s] circumderunt *V630* **157** [t] me *fehlt N442* **158** [u] Caelestis *korr. aus* Caelistis *VD38* | [v] et *fehlt Bcan4* | [w] non *S105* | [x] vos] vos sub *O93; N442* **160** [y] non *korr. aus* nos *V630* | [z] *am Rande* Repellitur Separatur *VD38* **161** [a] *am Rande* Deiecit perdidit *VD38*

141–144 Iudicium…iudicium] Iac. II. 13. **145–167** In…facias] fin. Greg. M. ep. XI. 2. (2,1093.)

extra[b] paradisum[c] potest, in quo mentes hominum[d] penetrare non valeat? <P9629, f. 30r> In sola ergo creatoris nostri protectione fidendum[e] [f] est, cui ex intimo corde clamamus[g]: Esto mihi in[h] deum protectorem[i] et in locum <I83, f. 116rb> munitum, ut <SG670, p. 227a> salvum[j] me facias[k].

Data Kal. Septembris Valeriano[l] et Decio vv. cc[m]. conss[n].

O93, f. 24ra; V630, f. 55vb; N442, f. 53va; I83, f. 116rb; VD38, f. 109va; SG670, p. 227a; P9629, f. 30r; Bcan4, f. 89v; P102; BII13, f. 98ra; S105, f. 85v

---

162 [b] estra *Bcan4* | [c] paradysum potest *korr. aus* paradysum *P9629* | [d] hominum *korr. aus* hominem *P9629* **164** [e] *am Rande* Sperandum *VD38* | [f] fidendum] fidem dum *P9629* **165** [g] clamamus *korr. aus* clamemus *O93;* clamemus *V630; P9629* | [h] in *fehlt I83* **166** [i] protectorem *fehlt V630* **167** [j] salvum me *korr. aus* salvum *N442* | [k] facies *O93* **168** [l] valerio *VD38* | [m] ā *VD38; P102* **169** [n] SS. *SG670*

168–169 Data…conss] Not. cons. sec. Xyst. vit. c. 1. in libr. pontif.